

Zdravlje u Međimurskoj županiji

"Naš Jožek"-razgovor s Josipom Lehkecom-dugogodišnjim tereputom u klubu liječenih alkoholičara i dobitnikom nagrade "Zrinski"

Diana Uvodić-Đurić, Rajko Sanjković, Antun Hlatki
Savez klubova liječenih alkoholičara Međimurja

Strpljiv, samozatajan te izuzetno stručan u svom radu, a uz to primjeren u svom privatnom obiteljskom okruženju, svojim životom i radom uvijek pruža pozitivan primjer mladim kolegama te je neiscrpan izvor informacija i savjeta. Tako bih vam u nekoliko riječi najkraće mogla predstaviti svog sugovornika.

Razgovaram s gospodinom Josipom Lehkecom umirovljenim socijalnim radnikom i dugogodišnjim terapeutom (stručnim djelatnikom) u klubu liječenih alkoholičara «Dr Mato Golubić» Čakovec. Sjedimo na terasi jednog čakovečkog kafića i pijuckamo kavicu, iznad nas cerada s ogromnom reklamom neke pivovare. « Da, ne bi to tako smjeli reklamirati, zato našim apstinentima nije lako» započinje naš ugodni razgovor moj sugovornik. Poznajem ga dugi niz godina, još iz perioda dok sam s njim kao terenskim socijalnim radnikom surađivala kao mlada liječnica u Prelogu. Uvijek me oduševljavalo to s kolikom je jednostavnošću pristupao svakom čovjeku i s koliko iskrenom vjerom da se uvijek može naći neko rješenje i pomoći da bude bolje.

Svojom stručnošću, ali i ljudskom toplinom i razumijevanjem za probleme ljudi nižeg socijalnog statusa i onih pogođenih bolešću i drugim ljudskim tragedijama, ostao je zapamćen u mnogim domovima i obiteljima kao osoba koja je uvijek u okvirima svojih profesionalnih kompetencija, ali i izvan njih, bila spremna pružiti ne samo materijalnu, nego i savjetodavnu i svu drugu vrstu potrebne pomoći.

Neposredan je povod našem razgovoru nagrada "Zrinski", najviša županijska nagrada za postignuća na nekom polju djelovanja koju je dobio kao dugogodišnji stručni djelatnik u klubu liječenih alkoholičara. Ove se godine navršava 35 godina njegovog rada u klubu liječenih alkoholičara čime se može pohvaliti malo koji stručni djelatnik u Hrvatskoj.

Zanimljivo je slušati kad priča o sebi i svom životnom putu:

"Rođeni sam Čakovčanac, Putjančan, tu sam se rodil, na Putjanama, 1935. godine. Nakon završene osnovne škole, malo sam se tražio, nije bilo lako izabrati zanimanje, a trebalo je i raditi, a onda sam 1959. završio bolničarsku školu i zaposlio se u bolnici, na odjelu kirurgije, pa ORL. Ma to vam je negda sve skupa bilo, jedan odjel u starom Feštetiću.

Onda sam završio uz rad srednju medicinsku školu pa sam se upisao na studij socijalnog rada i završio. Od 1977. do penzije, 23 godine sam radio kao socijalni radnik na Centru za socijalnu skrb u Čakovcu."

Kako je došlo do suradnje s doktorom Golubićem i rada u klubu?

"Doktora Golubića sam poznavao s dežurstava u bolnici, puno puta sam s njim dežurao. On vam je bio jako milostiv čovjek, smiren, pravi "narodni liječnik", svima pristupačan, svakome se približio... Volio sam s njim dežurati jer vam je on bio jako dobar prema ljudima, nikad se nije ljutio kad bi ga zbog pacijenta probudili, nikad nije pitao zašto ste došli, svakome je odmah nastojao pomoći.

Pozvao me na 5. godišnju skupštinu KLA, u Paromlinu i to me se jako dojmiло. Susreo sam tamo mnoge ljude koje sam poznavao, ali nisam znao za njihovu tešku životnu borbu. Pročitano je pismo sina jednog liječenog alkoholičara koji je iz vojske svom ocu čestitao na uspješnoj apstinenciji, ma znate kako su naše skupštine uvijek nabijene emocijama, tako vam je i tada bilo. Uglavnom, stekao sam vjeru da je alkoholičaru moguće pomoći...I tako je krenula suradnja jer je doktoru Golubiću trebala pomoć, klub se širio, a socijalna radnica Olga Nenadović koja mu je do tada pomagala, nije više mogla raditi u klubu.

Kad je i kako osnovan klub liječenih alkoholičara u Čakovcu?

To vam je bilo 1967.g. kad su dr Mato Golubić i g.Dragutin Palašek- direktor Centra za socijalnu skrb na inicijativu 11 apstinenata koji su do tada pohađali KLA u Varaždinu pokrenuli akciju za osnivanje kluba liječenih alkoholičara u Čakovcu. Klub je osnovan 12.siječnja 1968. pod nazivom KLUB LIJEČENIH ALKOHOLIČARA "ČAKOVEC" a 10.04.1988. je promijenio ime u KLA Centar kako se zvao sve do smrti doktora Golubića. Uz pristanak njegove obitelji, u ime poštovanja prema njemu i njegovom radu, nakon njegove smrti klub smo nazvali po njemu, tako se i danas zove.

Sastanke smo najprije održavali u podrumu Staroga Hrasta, pa u Trgocentrovim prostorijama te na kraju u Centru za socijalnu skrb.

Je li bilo i drugih KLA u Međimurju tih godina?

Mi smo bili prvi, a onda se osamdesetih godina osnovao klub u GK Međimurju. Taj je klub vodio cijeli tim: Dr Haluga, socijalna radnica Franciska Četković i medicinska sestra Uršanić. Tih se godina osnovao i KLA Mursko Središće, njega je osnovao apstinent Mirko Novak uz pomoć doktora Jerbića. Kasnije se iz tog kluba formirao i KLA Povratak kojeg vodi dr Goričanec. Iz našeg se kluba također formirao još jedan kojeg je nekoliko godina vodila gospođa Dumančić .1990. pomogli smo i osnivanje KLA kojeg je pokrenuo dr Dolenc u Svetoj Mariji. Jedno je vrijeme u Čakovcu djelovao i KLA željezničara koji je vodila jedna socijalna radnica iz Varaždina.

KLA Prelog osnovan je 1997.na nastojanje dr Kutnjak Kiš i vas, to znate, a iz kluba u Svetoj Mariji nastali su klubovi "Nada" Kotoriba i "Osmijeh" Donja Dubrava, a vode ih i danas medicinske sestre Verica Matotek i Marija Janković.

Dugo godina ste s doktorom Golubićem zajedno radili u klubu,od 1975., kako ste se slagali?

Ja sam vam od njega učio raditi, a mislim da smo se dobro nadopunjavali i da je to dobra kombinacija, liječnik i socijalni radnik. Bavio sam se patronažom, odlazio na skupštine, a mogao sam se osloniti na njega kao liječnika i to je bilo jako dobro. Najvažnije mi je bilo da sam osjećao da on ima razumijevanja za ljude i njihove slabosti, a to je izgleda i on prepoznao u meni.

Rijetki su znate ljudi koji se tim poslom žele baviti, mnogi zaziru od alkoholičara i njihovih problema.

Jeste li osobno poznavali profesora Hudolina, je li klub s njim uže surađivao?

Dobro sam poznao profesora Hudolina, tih je godina često dolazio u Međimurje na naše supervizijske sastanke. Najprije sam kod njega bio na edukaciji tijekom studija socijalnog rada, a onda i kad sam počeo raditi u klubu. On vam je bio jedan jednostavan čovjek, jako je bio pristupačan prema alkoholičarima. Uvijek je dolazio sa suprugom prof. Višnjom Hudolin, nikad sam. Na našem području su se tada alkoholizmom bavili psihijatri dr Papić i dr Jerbić, a postojao je samo jedan odjel i to u Bajnskim Dvorima tako da smo mi i svoje pacijente slali u Vinogradsku na liječenje kod njega. Profesor je zastupao stav da se alkoholizmom ne moraju baviti samo psihijatri, da je to multidisciplinarni problem i poticao sve nas koji smo se time bavili. Svi smo ga jako poštovali, i "mali" i "veliki", znao je jako dobro "pročitati ljude" i mi smo to svi osjećali i stalno smo od njega učili.

10 GODINA KLUBA LIJEČENIH ALKOHOLIČARA U ČAKOVCU

Liječiti se od alkoholizma nije sramota, već ponos čovjeka

● Na svečanosti u nedjelju Klubu liječenih alkoholičara uručena Plaketa »Oslobođenje Međimurja«

Koliko malo je potrebno da čovjek poklekne pred čašom i alkoholom, a koliko je dug i mukotrpan rad na otklanjanju dramatičnih posljedica koje sa sobom nosi bolest zvana alkoholizam. Ta ovisnost ne samo da nema milosti prema pojedincu, koji umjesto korisnog stvaraoца materijalnih dobara, napretka društva i svoje porodice postaje njenim robom i slugom, ona nemilosrdno nagrizava obiteljsku sreću i harmoniju, čije žrtve su — ni kriva ni dužna — vrlo često djeca alkoholičara.

Sagledavajući ovaj životni zbrajanje i moćnu dimenziju ove bolesti u društvu, jednog prvotnika prijedloga za osnivanje takvih klubova i organizacija u Zagrebu i okolici, bio je dr. Mato Goričanec, profesor Higijene i epidemiologije, klinički Medicinskog centra, čija je iznimna stručnost i ljubav prema bolesnoj čovječini bila i glavni pokretač u stvaranju ovog društva. U početku su se sastajali u prostorijama Kliničke škole, a potom u prostorijama Klubu liječenih alkoholičara. Od tada do danas prešlo je klubovstvo za 101 član. Desetogodišnja istanica, koja klubove više od negdje drugdje u svijetu, na svečanosti proslave 10. obljetnice samostalnosti Črnogre prilikom 10. obljetnice proslave 10. obljetnice samostalnosti Črnogre prilikom 10. obljetnice samostalnosti Črnogre...

Općinske konferencije Socijalističkog saveza Klub je na nedjeljnoj svečanosti održanoj u prostorijama Općinskog društva iz Črnogre, gdje su prisustvovali predstavnici iz svih općina i gradova Međimurja, nije održano u dvorani općinske Plakete »Oslobođenje Međimurja«.

Prigodno je bilo da u prigodnoj svečanosti u nedjelju, u prostorijama Općinskog društva iz Črnogre, gdje su prisustvovali predstavnici iz svih općina i gradova Međimurja, nije održano u dvorani općinske Plakete »Oslobođenje Međimurja«.

Sudionici svečane proslave 10. obljetnice Kluba liječenih alkoholičara Čakovec

10. GODINA SUKUPINA 25. 04. 1978. P.

Što je važno znati za rad u klubu liječenih alkoholičara?

Najvažnije je te ljude shvatiti i ne moralizirati nad njima. Važno je i imati dobro oko za prepoznati da osoba ima problem s alkoholom jer ga većina ne želi priznati, a onda naći način da uđete u intimu obitelji i čovjeka koji je pred vama i da ga dobijete na svoju stranu koja je ujedno i njegova i za njega znači spasenje. Nikad nisam ulazio u sukobe s ljudima i nikad nisam imao probleme s kojima se danas socijalni radnici sve češće susreću, a to je agresivnost prema njima, pa čak i prijetnja životom. Uvijek sam i onome koji je najjače vikao rekao: "Sjedi da vidimo kako ti ja mogu pomoći, smiri se, uvijek se nađe neki izlaz". Znali su mi poslije reći da je i to već bila velika pomoć, to što ih je netko smirio. A znao sam se i poslušiti lukavstvima da nekoga pridobijem na liječenje tako što sam mu time uvjetovao primanje socijalne pomoći. To je u mnogim slučajevima bilo spasonosno za obitelj jer alkoholizam vuče sa sobom neimaštinu i bolest cijele obitelji. Zbog alkoholizma trpi cijela obitelj, okolina, pa i kolege na radnom mjestu, a najteže mi je uvijek bilo gledati kako pate djeca.

Jeste li ikada pomislili da vam je dosta rada u klubu?

Ima boljih i lošijih dana, ali nikad nisam bio ni blizu toga da odustanem. Bilo je boljih i gorih godina u radu kluba, devedesetih smo sastanke održavali i pod uzburanama, ali zajedništvo i zadovoljstvo činjenicom da si čovjeku pomogao, uvijek te ojača i potakne za daljnji rad. Recidivi su situacije koje, znate sami, uvijek pogode čovjeka i o njima se puno razmišlja. Uvijek se preispitujemo, borimo se s mišlju da li je to i naš neuspjeh. Ali onda se pomirimo s činjenicom da je alkoholizam kronična i recidivirajuća bolest i uhvatimo se u koštac s novonastalom situacijom i zadovoljni smo kad čovjeku pomognemo da ponovo stane na noge. Ne mogu ja te ljude ostaviti, pa i dio sebe sam ugradio u njihov oporavak.

Jesu li alkoholičari obilježeni u društvu?

Ne volim taj izraz "alkoholičar", radije kažem da su to ljudi koji imaju problem s alkoholnom bolešću. Često sam se susretao sa stavom ljudi da alkoholičari ne zaslužuju pomoć i da treba poticati oštriji stav društva prema njima. Ne mislim tako jer znam koliko je to iscrpljujuća borba čovjeka sa samim sobom i svaki koji se na nju odluci, zaslužuje da mu se pomogne. Ne smijemo okretati glavu od ljudi i njihovih sudbina. Često me pitaju u kojoj se bolnici najbolje liječiti od alkoholizma. Svaka je bolnica dobra kad čovjek donese odluku da želi prestati piti, nemaju velike klinike više uspjeha od malih bolnica. U našem klubu ima ljudi koji su se veoma uspješno liječili u Čakovcu kod dr. Miševića i vrijedni su apstinenti. Ima čak i onih koji apstiniraju bez bolničkog liječenja, samo uz pomoć kluba. Važan je motiv i upornost i onda su tu i rezultati.

Pripremate li nasljednika u KLA?

Već duže vrijeme u klubu mi pomaže socijalna radnica Kristina Kraljić koja prolazi edukaciju za stručnog djelatnika i s kojom se lijepo slažem. Imamo sad i dosta mladih ljudi u klubu koji se lijepo međusobno duže, pa je dobro i to što je i ona mlada. Za rad u klubu je važno da razumiješ ljude, da prihvaćaš i njihove slabosti. Treba im pomoći da se pomire najprije sami sa sobom, a onda i sa svima oko sebe. Treba im pomoći da si oproste i potraže oproštaj od svojih najbližih. To vam je najpitanje jako važno, moraju jedni drugima oprostiti, onda se može dalje. I na kraju treba znati da nikad nije kasno, od nikoga se ne smije odustati, dok je čovjek živ, uvijek ima nade. Znate i sami koliko mi u našim klubovima imamo primjera uspješnog oporavka i pojedinaca i cijele obitelji. To je ono što me drži, to i povezanost koja se s godinama razvila među svima nama, to mi daje snagu, pomagat ću dok god mi to zdravlje dopusti.

Dragi čitatelji, nadam se da sam vam prenijela barem dio svog oduševljenja životom i radom gospodina Lehkeca koji je bio i vrlo aktivan u pokretanju i osnivanju Saveza klubova liječenih alkoholičara Međimurja. Od samog osnutka član je upravnog odbora Saveza i sudjeluje u kreiranju i provedbi svih njegovih akcija.

Izuzetno je cijenjen ne samo od apstinenata i članova njihovih obitelji kojima je njegova pomoć uvijek dragocjena, nego i od svojih kolega terapeuta u ostalim međimurskim klubovima, ali i šire u Hrvatskoj.

Nekada kao suprug, a danas kao otac i djed, primjeren je član župne zajednice u kojoj je kao aktivan umirovljenik dugogodišnji član Župnog pjevačkog zbora.

Alkoholizam je bolest koja narušava skladne obiteljske odnose i dovodi do brojnih psihičkih, fizičkih i socijalnih oštećenja. G. Lehkec uspio je na najbolji način svoju profesiju socijalnog radnika povezati s ulogom terapeuta u klubu liječenih alkoholičara kako bi pomogao onima kojima je alkoholizam poljuljao životne temelje.

Danas je nemoguće pobrojati sve koji su zatražili i dobili njegovu pomoć, a pri tome želim posebno istaknuti da je svih 35 godina aktivnosti u klubu liječenih alkoholičara odradio i još uvijek odrađuje kao volonter.

Vrijedan je primjer stručnjaka i dobrog čovjeka koji u svom radu nije težio titulama i rukovodećim položajima nego je svoje znanje i ljudske kvalitete usmjerio ka običnom „malom čovjeku“ s problemima s jedinim ciljem i željom da mu, koliko je najviše u njegovoj moći, pomogne.

Nije zato čudno što je unatoč poštovanju prema svim njegovim postignućima i ozbiljnim životnim godinama, on ostao i dalje „naš Jožek“ koji za sve uvijek nađe lijepu, toplu riječ i kojem se rado svi obraćamo.

Diana Uvodić-Đurić

Tajnica Saveza KLA Međimurja

e-mail: diana.djuric-uvodic@zzjz-ck.hr